

Dr. Molitorisz Pál

Száz éves a szarvasi bíróság és a fürdő épülete II. rész

Előzmény: Dr. Molitorisz Pál Száz éves a szarvasi bíróság és a fürdő épülete I. rész: A szarvasi bíróságról; Bírósági épületek Szarvas és Vidéke Hetilap 28.szám

A bíróság illetékessége, ügyforgalma

A Szarvasi Járásbíróság illetékessége a dualizmus, majd a két világ-háború közötti időben a Szarvasi járásra (Szarvas, Békésszentandrás, Ócsod) majd alapításuktól kezdődően 1875-től Kondoros, 1924-től Csabacsüd) terjedt ki. (A Gyomai Járásbíróság 1922. októberében kezdte meg működését, a gyomai járás korábban a csabai járásbíróság illetékességéhez tartozott.) Jelenleg a Szarvasi Városi Bíróság illetékessége a következő településekre terjed ki: Szarvas, Békésszentandrás, Csabacsüd, Kardos, Örménykút, Hunya, Gyomaendrőd, Dévaványa, Esegfalva.

A Szarvasi Járásbíróság 1887-ben 3137 közpolgári, 3142 telegkönyvi és 1911 büntető ügyben járt el. A fogdában 182 fogoly volt, elítélt 163, letartóztatott pedig 19 fő. 1910-ben a bíróság érkezése a következő volt: sommáspér 602, fizetési meghagyás 146, örökösödési ügy 250, végrehajtási ügy 508, telegkönyvi ügy 4293. A fogházban 120 fogoly volt fogva tartva.

Ezüst diploma

A Brunszvik kórus akusztikai próbat tart a Bél Mátyás Egyetem aulájában

Besztercebányán rendezte meg a Bél Mátyás Egyetem július 3-7. között a Nemzetközi Akadémiai Kórusversenyt, mely nemzetközi megmérettetésre, előzetes válogatás alapján a Brunszvik Teréz Pedagógus Női Kórusnak is lehetősége nyílt.

A cseh, lengyel, szlovák, román és magyar kórusok igen magas zenei mércét állítottak egymásnak, így a hat tagú nemzetközi zsűrinek nem volt könnyű dolga. A női kategóriában kórusunk a második helyet, "Ezüst Diplomát", valamint

a helyszíni felvételekből a 3 nap alatt elkészített cd-t kapta ajándékba, a kkoronon a szarvasi kórus is hallható. Nagy lépés a nemzetközi siker a kórus életében, az eredmény a kórus kitaró munkáját és a karnagy asszony, Bliznákné Dudás Julianna - a TSF adjunktusa - megbízható szakmai munkáját igazolja. Az első helyet is magyar kórus, az egri Tanárképző Főiskola Női kara kapta, megérdemelt sikerrel.

Istenes Istvánné ny. zenetanár

Kezdődik a Szentesi úti lakópark építése

Hölgyeim és Uraim, Tisztelt Szarvasiak!

Az INTEGRÁL Építő Rt. - a Szarvas Város Önkormányzata által kiírt pályázat nyerteseként - együttműködve az önkormányzattal és az OTP Bankkal, a Szentesi út nyugati oldalán egy korszerű településszerkezeti egység "lakópark" megvalósítását kezdi el. Ennek keretében építjük fel rövid időn belül az első 2 db 20 lakásos társasházat, mely hasonló kivitelben készül, mint a Vágóhid és Rózsa F. utcában általunk megvalósított társasházak.

Célunk a zöldövezetben, szép természeti környezetben igazán pihenésre alkalmas, kutturált, összközművel rendelkező és kb. 2005. végére egy teljesen kiépülő lakópark létrehozása, amely remélhetőleg növeli a szarvasi fiatal családok első lakáshoz jutásának az esélyét.

A tiszta levegőt, egészséges környezetben épülő, átmenő forgalom nélküli lakópark területe olyan lesz, ahová gyermekeiket nyugodtan kiengedhetik, ahol mindenki ismeri egymást és ahol idegen csak a vendég lesz.

A lakások alapterülete a földszinten és az emeleten 44,61 m² lesz, míg a tetőtérben 42,74 m².

Az első ütemben épülő 20 lakás ára 110.000.- Ft/m² + ÁFA, míg a második ütemben épülő 20 lakás ára pedig 116.600.- Ft/m² + ÁFA, melyhez az OTP kiemelt támogatással, alacsony törlesztéssel évi 3%-os kamatozású hitelt nyújt.

A hitel összege 7-35 éves futamidővel a vételár 70 %-áig terjedhet. A gyermekek utáni "szocpol" támogatás egy gyermek után 500.000.- Ft, két gyermek után 1.600.000.- Ft, három után 2.700.000.- Ft, négy gyermek után pedig 3.200.000.- Ft.

Örülünk, ha ügyfeleinké és már az első ütemben egy szép, igényes anyagokból épülő kulcsra kész lakás tulajdonosává válna.

Jelentkezését az Orosházi úti telephelyünkön személyesen vagy a 313-917-es telefonszámon várjuk.

Üdvözlettel:

Bódi János
elnök-vezérigazgató
INTEGRÁL Építő Rt.

A Szarvasi Járásbíróság körbelyegzőinek, iktató belyegzőjének és felülbelyegzőjének lenyomatai korabeli iratokon (1894, 1909, 1902 és 1886 évekből)

A kir. járásbíróságon 1933-ban a hivatalos órák a tavaszi, nyári időszakban 7-től 13 óráig, ill. 15 órától 17 óráig, ősszel és telen pedig 8-tól 13 óráig, ill. 15-től 18 óráig tartottak. Vasár- és ünnepnapokon (!) pedig egész éven át 8-tól 11 óráig tartott a hivatalos óra.

2002 évben a Szarvasi Városi Bíróságra érkezett ügyek számszerű adatai az alábbiak voltak: polgári ügyek 673, peren kívüli ügyek 983, büntető ügyek 336, szabálysértési ügyek 598, végrehajtási ügyek 759.

A bíróság személyi állománya

A Szarvasi Járásbíróságon az 1945 előtti időszakban általában 3 vagy 4 bíró teljesített szolgálatot. Munkájukat 2-3 irodavezető segédtségi, 2 telegkönyvvezető, 1 végrehajtó, 1 kézbesítő altiszt és 1 fogházor segített. Az új épület átadásának évében, 1903-ban a bíróság bírái és irodavezetői a következők voltak:

- Mészáros Gusztáv kir. járásbíró (elnöki, hagyatéki és büntetőügyek, vizsgáló bírói teendők),
- Gadi István kir. albíró (a sommás perek fele),
- Illyés Alajos kir. albíró (a sommás perek fele, fizetési meghagyási ügyek, anyakönyvi ügyek),
- Schabalka Mihály kir. albíró (telegkönyvi ügyek, hagyatéki ügyek egy része),
- irodavezetők: Benczur Sándor, Sebők Lipót, Tarr Dezso.

1888 évi szarvasi sajtóban a bírák elismerésre méltó szorgalmáról olvashatunk, a bíróság évek óta restancia nélkül dolgozik. Az első világháború utolsó éveiben, majd az azt követő néhány évben a bíróság a személyi állomány vonatkozásában mélypontra került, mindössze egy polgári szakos bíró ítélkezett, a büntetőügyeket nem bírálták el, az ügyek torlódtak, sok esetben elévültek. Tüzelőanyag hiánya miatt a bíróság működése öt hónapon át szünetelt. 1921. május 25-én Borugyula Pál nemzetgyűlési képviselő interpellált „menekült bírák” Szarvasra helyezése céljából. Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyi miniszter ígéretet tett a probléma orvoslására, majd 1922-ben több bíró Szarvasra helyezése került sor.

- 1933-ban a bíróság személyi állománya a következő volt:
- Dr. Aszódy Imre vezető kir. járásbíró (elnöki ügyek, polgári perek harmada, váltókeresetek, fizetési meghagyási és anyakönyvi ügyek),
- Dr. Polnik (Pándi) Kornél kir. járásbíró (büntető ügyek, polgári ügyek harmada, vizsgálóbírói teendők),
- Dr. Zerinyi Szilárd kir. járásbíró (polgári perek harmada, telegkönyvi ügyek),
- Nuriásny Mihály telegkönyvvezető, helyettese Knyazovitzky János,
- Molnár István bírósági végrehajtó,
- Dr. Fejér Kálmán ügyvéd, ügyészségi megbízott,
- Tamás Zoltán és Kovács Mátyás segédtségek,
- Moldován Dezso fogházor,
- Valastyán Pál altiszt, kézbesítő.

Az épület centenáriumának évében a bíróság, és az éppen félévészada szervezett önálló, az Országgyűlésnek alárendelt ügyészség személyi állománya az alábbi:

Bíróság

- Dr. Gyalogné dr. Varga Éva, a bíróság elnöke (elnöki ügyek, polgári ügyek),
- Dr. Pataki Istvánné címzetes megyei bírósági bíró (polgár ügyek),
- Dr. Húvós Ferenc bíró (büntető ügyek),
- Dr. Bankó János bíró (polgári ügyek),
- Dr. Dani Dóra bíró (büntető ügyek),
- Dr. Sznida Barbara fogalmazó,
- Dr. Gyurik Anita fogalmazó,
- Gregus Mátyásné tisztviselő,
- Vargáné Demeter Klára irodavezető,
- Szedlák Blanka tisztviselő,
- Szabóné Roszik Zsuzsanna tisztviselő,
- Pribelya Jánosné tisztviselő,
- Maczko Ferencné tisztviselő,
- Csernikné Barta Anett tisztviselő,
- Hipszki Jánosné tisztviselő,
- Kiss Mátyásné irnok,
- Tókes Jánosné irnok,
- Laluska Jánosné hivatalsegéd,
- Rómerné Bliznákné Ildikó hivatalsegéd,
- Hosszú Julianna hivatalsegéd,
- Kuszi Adrián biztonsági ór.
- Ügyészség
- Dr. Molitorisz Pál, címzetes főügyészségi ügyész, városi vezető ügyész,
- Dr. Varga Lajos ügyész,
- Dr. Molnár Edina ügyészségi fogalmazó,
- Dr. Tóth Szilvia ügyészségi fogalmazó,
- Demcsákné Szabó Elvira irodavezető,
- Demeter Orsolya tisztviselő,
- Huszár Gáborné hivatali kiegészítő.

Elég egy pillantást vetni a régi és a jelenlegi névsorokra, hogy a létszám jelentős növekedésén túlmenően megállapítsuk a hölgyek térhódítását a jogi pályán. 1945 előtt még a bírósági adminisztráció is szinte kizárólag férfiak végezték, ma pedig már a bírák több mint a fele, és a bíróság elnöke is nő.

A bíróságon fennállása óta az alább felsorolt bírók töltötték be az elnöki (vezetői) tiszteket:

- Kontúr József, 1872-1893
- Mészáros Gusztáv, 1893-1914
- Áts Nagy Ferenc, 1914-1922?
- Dr. Aszódy Imre, 1922-1938
- Dr. Láng Ernő, 1938-1940
- Dr. Lázár Lajos, 1941
- Dr. Fábán Ferenc, 1942
- Dr. Ondvári Pál, 1942-1944
- Dr. David László mb., 1945
- Dr. Pándi Kornél, 1946-1949
- Dr. Faragó József, 1950
- Dr. Berényi József, 1951
- Dr. Szabadi István 1952-1954
- Dr. Laluska Pál, 1954-1955
- Paraizs Endre, 1955-1982
- Dr. Új Sándor, 1982-1988
- Dr. Csukás Lajos, 1988-1992
- Dr. Gyalogné dr. Varga Éva, 1992-

Dr. Laluska Pál

Paraizs Endre

Dr. Új Sándor

Dr. Csukás Lajos

Dr. Gyalogné dr. Varga Éva

Vezető ügyészek:

- Dr. Diósi Imre, 1953-1955
- id. Dr. Molitorisz Pál, 1956-1957
- Dr. Tóth Kálmán, 1957-1962
- id. Dr. Molitorisz Pál (ismét), 1962-1972
- Dr. Tóth Kálmán (ismét), 1972-1986
- Dr. Moós Ferenc, 1987-1996
- Dr. Molitorisz Pál, 1996-

id. Dr. Molitorisz Pál

Dr. Tóth Kálmán

Dr. Molitorisz Pál

Végül néhány adatot közlünk a szarvasi bíróságon korábban szolgálatot teljesítő vezető bírákról:

Kontúr József (1828-1915), a Szarvasi Járásbíróság első vezetője volt. Lakása, a „Kontúr-kastély” a Polgármesteri Hivatal helyén állt. Jelentős földbirtokai voltak Kákán (Kontúr-Káka). Leánya Kontúr Ilona és unokája Kontúr Noémi házastársai, Dr. Lengyel Sándor és Kacsokovics Aladár nevéből ered a ma már ritkán használatos „Lengyelka” és „Kacsokovicska” kákai határ-rész elnevezés. A szarvasi Ötemetőben nyugszik.

Mészáros Gusztáv m. kir. táblabíró (1856-1929) Jogi pályafutását 1879-ben kezdte. Kortársai mint nagy tudású, eredeti gondolkodást, szellemes, puritán jellemű emberről emlékeztek meg. Legendás volt emlékezőképessége, a költészet ismeretével bámulatba ejtette környezetét. Mély, kifinomult humora nemcsak megnevetett, hanem gondolkodásra is sarkalt. Biblia ismerete is közmondásos volt. A gyulai kórházban hunyt el, a gyászszertartást a szarvasi bíróság udvarán tartották, sírja a szarvasi katolikus Ötemetőben lelhető fel.

Dr. Aszódy Imre (1885-1938) Békésszentandrán született, a gimnáziumot Szarvason, jogi tanulmányait pedig Kolozsváron végezte. Élesden és Gyulán volt joggyakornok, ezt követően a bajai járásbíróságra helyezték jegyzőnek. Itt lett bíró, majd 1922. márciusában a szarvasi járásbíróság vezetőjének nevezték ki. Az első világháborút a szerb és az olasz fronton küzdötte végig, kétszer megsebesült. Mint főhadnagy szerelt le. Több társadalmi, és egyházi tisztséget töltött be Szarvason, elnöke volt a Levente Egyesületnek és a Sakk-körnek, ügyvezető igazgatója a Kaszinónak, világi elnöke a katolikus egyházközségnek. Sírja a békésszentandrás katolikus temetőben van.

Dr. Pándi (Polnik) Kornél (1893-1969) Jászladányban született értelmiségi nagycsaládban, szülei tizedik gyermekeként. Középsőiskoláit Jászberényben, jogi tanulmányait pedig Budapesten és Kolozsváron végezte. Pályáját, mint jegyző a halmi járásbíróságon kezdte, 1920-ban törvényszéki jegyző lett Szolnokon, majd 1921-ben járásbírósági titkár Jászapáton, itt munkatársa volt a Jászapáti Hírlapnak. 1922-ben nevezték ki bírónak Szarvasra, 1939-ben áthelyezték a gyulai bíróságra. 1940-ben kinevezték a Szentesi Járásbíróság elnökének, majd Szarvasra kérte áthelyezését. Elnöke volt a Szarvasi Céluló Együletnek, al-elnöke a Szarvasi Méhészkörnek. Betöltötte a szarvasi katolikus egyházközség jogtanácsosi tiszteket. A szarvasi katolikus Ötemetőben nyugszik.¹

¹ Dr. Aszódy Imre és Dr. Pándi Kornél adatai a Gergely Gábor Arnold által szerkesztett Békésmegyei fejek c. kiadványból származnak (Békéscsaba, 1929). Az adatokat Dr. Pándi Kornél vonatkozásában a családja egészítette ki.